

ใบความรู้ สำนวนโวหารในภาษาไทย

สำนวนโวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. บรรยายโวหาร คือ การอธิบาย
๒. พรรณนาโวหาร คือ ทำให้เห็นภาพ
๓. เทศนาโวหาร คือ การสั่งสอน
๔. สารกโวหาร คือ การยกตัวอย่าง
๕. อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบ

๑. บรรยายโวหาร

คือการเล่าเรื่อง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ เขียนตรงไปตรงมา รวบรวมได้แก่ การเขียนอธิบายประเภทต่าง ๆ เช่น บทความ การเขียนเล่าเรื่องบันทึกข่าว เป็นต้น

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

“พ่อเดินเข้าหากอไผ่ป่า เลือกตัดลำเท่าขามาสองปล้อง ทำเป็นกระบอกรัด คัดเห็นดอกใหญ่ ไปล้างในลำห้วยจนสะอาด บรรจุลงในกระบอกรัดไม้ไผ่จนแน่น ไม่ต้องใส่น้ำ เติมเกลือและเติมน้ำพริกลงไปพอเหมาะ ก่อไฟเผากระบอกรัดไม้ไผ่นั้น ไม่นานน้ำก็เดือดก็ช้อนน้ำออกมาดื่มดื่ด ๆ”

๒. พรรณนาโวหาร

มุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดยลลอบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความนั้น การเขียนพรรณนาโวหารจึงยาวกว่าบรรยายโวหารมาก มุ่งให้ภาพ และอารมณ์ จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ให้เกิดภาพพจน์ เติมด้วยสำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

“วันเพ็ญ พระจันทร์สีนวลเจ้าส่องแสงอยู่วงรัศมีสีขาว น้ำขึ้นเต็มฝั่ง ฝั่งไม่กระดุกกระดิก แต่เป็นเงาแวววาวเหมือนลาดเงินใบใหญ่ที่ขัดมัน ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอหนึ่ง มีต้นลำพูต้นใหญ่”

๓. เทศนาโวหาร

คือโวหารที่ผู้เขียนมุ่งจะสั่งสอนคุณธรรมหรือจรรยาโลงใจผู้อ่าน หรือปลุกใจ จูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

ทำอะไรก็อย่าทำด้วยความอยากมีอยากเป็น อยากได้นั้นอยากได้นี้ แต่เราทำไปตามหน้าที่ของเรา เรามีหน้าที่อะไรก็ทำหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ ให้เรียบร้อย ไม่ต้องมีความอยากจะได้ อยากจะเป็นก็ทำได้ ทำเพราะสำนึกในหน้าที่ มันเป็นเหตุให้กระตุนเตือนให้กระทำเพราะความสำนึกว่าเราเกิดมาเพื่อทำหน้าที่ หรือคำพูดที่เคยพูดบ่อย ๆ ว่า “งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน”

๔. สาธกโวหาร

คือโวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายหรือสนับสนุนความคิดเห็นให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างสาธกโวหาร

โยคีเทศนาทหารทัพลังกาและเมืองผลึกในเรื่องพระอภัยมณี

คือรูปรสกลิ่นเสียงไม่เที่ยงแท้	ย่อมเฒ่าแก่เกิดโรคโศกสงสาร
ความตายหนึ่งพึงให้เห็นเป็นประธาน	หวังนิพพานพ้นทุกข์สนุกสบาย
ซึ่งบ้านเมืองเคืองเข็ญถึงเช่นนี้	เพราะโลกก็ยัดมหาพาฉิบหาย
อันศีลห้าว่าอย่าทำให้จำตาย	จะตกอบายภูมิขุมนรก

๕. อุปมาโวหาร

คือโวหารเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพ และเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น อุปมาโวหารมักจะปรากฏพร้อมกับพรรณนาโวหารเสมอ